

Oglas, pripisana id.
tiskati i računaju se na temelju
običnog cjenika ili po dogovoru.

Novi za predbrojbu, oglase id.
Salju se naputnicom ili poštu
post. stedionice u Beču u
administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu
poštu predbrojku.

Tko list na vrieme ne primi,
neka to javi odpravniku u
otvorenem pismu, za koji se
ne plaća poština, ako se izvana
napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male svijet, a nose godinu sve pokvaru!». Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stipe Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Kastavski občinski izbori uništeni.

(Konač.)

Onačkovom odlukom dakle, koju smo doneli u zadnjem broju, je c. kr. namjestničtvu uništilo izbore u Kastvu, obavljene mjeseca decembra 1899. i naložilo nove izbore.

Svoju odluku temelji na dva razložila: prvo na tom, da član izborne komisije sa III. i II. tjelo Fran Mavrić, nije imao ništa aktivnoga ni pasivnoga izbornoga prava, drugo na tom, da se je vrata izbornih prostorija na prvi dan izbora zatvorilo, premda nebjijaš naznačena u zaključenju izbora.

Da vidimo kako stojimo s timi dvimi i jedinim razlozi uništenje izbora.

C. kr. namjestničtvu priznaje, da je Fran Mavrić od Matu na temelju sudbenе odluke 20. aprila 1899. postao gospodarom svega posjeda njegovoga oca, da je mjeseca julija 1899. platio na svoje ime kod c. kr. glavnoga poreznoga ureda na Voloskom 10. forinti poreza, i da je bio pravodobno unešen u izborne listine, protičnu nije nitko prigovorio. Pri svem tom c. kr. namjestničtvu odlučuje, da Franu Mavrić nije imao godine 1899. ništa aktivnoga ni pasivnoga izbornoga prava. Ono se postavlja na stanoviste, da izborni pravo državljana odvisi od poreznih knjiga, a ne od plaćanja poreza.

Da podkripi svoje mišljenje vrti §§ 12., 1., 9. i 20. občinskoga izbornoga reda.

Da vidimo što li paragrafi vele.

§ 12. govori o tom, kako imadu biti poredani u izkazu svi imajući pravo glasa, i to po visini porezne dužnosti propisane u občini. Nejma tu spomena o poreznih knjigah, nego o poreznoj dužnosti, a tu poreznu dužnost imao je Fran Mavrić od onoga dana, odakdju mu je otac Mate odstupio cijelo svoje imanje, najme od 20. aprila 1899. Na to imanje propisana je porezna dužnost od for. 8 novč. 50. Na temelju odnosnoga sudbenoga spisa, i usled reklamacije, bio je Franu Mavrić uvršten u izborne listine na ono isto mjesto, gdje je prije otac mu Mate bio, i proti tomu nebjijaš prigovora od nikud, ni od c. kr. kotarskoga glavarstva, koje je listine poslije toga imalo u rukuh.

§ 12. govori dakle o poredanju izbornika po njihovoj poreznoj dužnosti, a ne o pravu izbora. O pravu izbora govori § 1., po kojem imadu pravo izbora svi oni članovi občine, koji su austrijski državljanici, i koji plaćaju izravnoga poreza najmanje 1. ili 2 K na godinu. Franu Mavrić je član občine Kastavske i austrijski državljan, i plaća od 20. aprila 1899. izravnoga

poreza 8. t. 50 novč. i platilo je mješeca julija 1899. kod glavnoga c. kr. poreznoga ureda na Voloskom pod člankom 3314—3315 na svoje ime 10 for. poreza. Na temelju toga ima on pravo izbora. A pošto ima i sve ostale zahtjeve, što jih propisuje § 9. za one, koji mogu biti izabrani za zastupnike i zamjenike, to je on takodjer izberiv za zastupnika i za zamjenika. A posto je za to izberiv, izberiv je i za člana izborne komisije, i to na temelju § 20. obč. izbornoga reda. Njegov izbor u izbornu komisiju prikazuje se dakle zakonitim.

Po rečenomima dakle Franu Mavrić od 20. aprila 1899. materijalno, virtualno pravo izbora, a da je imao i formalno, dokazuje činjenica, što je bio pravodobno unešen u izborne listine.

Tako izgleda stvar obziru na prvi navedeni razlog c. kr. namjestničtvu.

S drugim razlogom mogli bi odmah biti gotovi, jer c. kr. namjestničtvu niti navede koji paragraf, pa nije šta ni pobijati. Nego ipak reči ćemo nekoliko riječi.

Kad se je prvoga dana izbora pročitala listina izbornika onoga dana, onda se je to oglasilo u izbornih prostorijah i pred njima, i reklo da imadu suda pravo odlati svoj glas svi oni, koji su prisutni, a koji ga još nisu dali. Kad su prisutni izbornici, i to i oni koji bijahu u neposrednoj blizini, došli u izborne prostorije, onda je dao c. kr. izborni komesar c. kr. oružnikom nalog, da već nikoga u izborne prostorije ne pusti. Kasnije je došlo je i drugih kakvih 50, koji su se bili odaljili od izbornih prostorija. Predsjednik komisije mislio je, da se imadu i ove priputiti k izboru, ali je popustio c. kr. izbornom komesaru, koji je tvrdio, da ovi kasnije došli nemaju odlati glas, jer se nemogu ubrojiti u „prisutne“ u ono doba, kad je listina bila pročitana. I kad su prisutni odglašovali, predsjednik je zaključio izbor, onoga dana.

Ovaj postupak temelji se na paragraf 23. i 27. obč. izbornoga reda, i podkrepljen je sa jednom odlukom vrhovnog sudista iz godine 1887.

Na ono, što c. kr. namjestničtvu veli, da nebjijaš u oglasu ustanovljeni sat, kad će se izbor zaključiti, ima se opaziti, da je u oglasu bilo rečeno, da će se izbori početi svakoga dana u 8 sati u izboru. To je učinjeno po § 18. obč. izb. reda. A niti taj, niti ijedan drugi paragraf ne propisuje, da se ima ustanovljeni sat zaključka izbora. Ima da papači odluka vrhovnog sudista, koje jasno kaže, da se nije dužno ustanoviti sata, kad se ima izbor zaključiti. A kad i u občini nebi bilo ustanovljeno, u kojih satih se imadu sastati izbornici, ni onda nebi to u ovom slučaju bio razlog uništenja izbora. To bi bilo samo onda, kada bi ta nepravilnost mogla uplivati na uspjeh izbora.

Prvoga dana izbora bilo je kasnije došlo kakvih 50 izbornika. Ti bijahu skoro izključivo hrvatske pučke stranke. Al kad

bi i bili protivne, imali bi bili prvoga dana 149 glasova proti 259, a u oba dana III. tjela zajedno 218 proti 496 glasova.

C. kr. namjestničtvu uništilo je ne samo izbor prvoga dana III. tjela, nego i drugoga dana, kad neima ni onakovog prigovora, gde sata zaključka, i izbor II. tiela, gdje su protivnici imali samo 4 glasa proti 224, i izbor I. tiela, gdje protivnici nisu imali nijednoga glasa, i gdje Fran Mavrić nije bio član komisije.

C. kr. namjestničtvu veli, da su ona dva navedena razloga dovoljna, da se uništiti izbor u svih trih tielih, i da je s toga suvišno, da se razpravlja o daljnjih prigovorih. Nam je poznato, da je c. kr. namjestničtvu dalo potanko izražavati i o drugih prigovorih; i znamo, da bi bilo, dapače da bi bilo dužno, i druge razloge navesti, da jih je imalo.

Ni u jednom ni drugom navedenih razloga neima ni sjenke, koja bi mogla opravdati, zašto se imadu provesti novi izbori, uz ponovljenje i eksploataciju postupka. Čuje se za jedan razlog, koj bi bio s tim u savezu. A taj je, da c. kr. kotarsko glavarstvo nije postalo na c. kr. namjestničtvu „utok“ Krstića, kojeg je bio učinio proti rješenju istoga c. kr. kotarskoga glavarstva u pogledu izbornih listina.

To bi bila doista stvar c. kr. kotarskoga glavarstva, za koju nebi imala trpiti občina ni občinari. Nego nek bude opaženo, da niti s toga razloga nebi izbori smjeli biti uništeni. Po petom reduku § 17. je odnosna odluka c. kr. kotarskoga glavarstva za izbor u toku konačna odluka. Njegova odnosna odluka bila je končnica za izbor što se je obavio decembra 1899., u Kastvu; pa je li poslao spomenuti „utok“ na namjestničtvu ili ne.

Kad je gospodin občinski glavar u rečenoj sjednici zastupstva dne 11. juna pročitao spomenuto odluku namjestničtvu, onda je dao čitatelj, što je občinski glavarstvo, pozvano, pisalo glede Franu Mavriću, kako je ovaj naišao reklamirao svoje pravo na temelju sudbenoga spisa od 20. aprila 1899., kako ga je reklamacioni odbor uvrstio u izborne listine na mjesto njegova oca, te kako je priložio namiru c. kr. višega poreznoga ureda na Voloskom, kojom je Franu Mavriću potvrđeno, da je jula mjeseca 1899. platio 10 for. poreza. Dozvao je takodjer u pamet, kako se je obavio zaključak izbora.

Prihodio je takodjer, da je poslao prepis odluke c. kr. namjestničtvu u Matulj, u kuću gospodge Ambrožini, da se ga dostavi dvoj Krstić, kako je ova rekla, da u njezinu kući već nestanjuje; te kako je vratio onaj prepis c. kr. kotarskom glavarstvu, posto nezna gdje rečeni stanuje.

Gospodin občinski glavar prihodio je takodjer, da je u občinsku sjednicu dne 7. juna došao Ludvig Sussan i predao mi po zastupstvu ni po glavarstvu izazivajući nekakav „Prosvid“, nenapisan vama.

Izlazi svakog utorka i petka
o podne.

Nedjeljni dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani netiskaju, a ne
frankirani neprimaju.

Predplatiti za poštarninu stoji :
12 K obće, } na godinu
6 K za sejake, } ili K 6—, odn. 3— na
pol godine.

Izvan carevine više poštarna.

Pojedini broj stoji 10 h. kol. u
Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Gulića br. 5 te prima stranke
osim nedjelje i svetka svaki dan
od 11—12 sati prije podne.

njegovom rukom, u kojem prigovara, što se nit odborskih sjednica niti onih zastupstva nije skoro pol godine sazivalo, što je glavarstvo samo upravljalo, sto je glavarstvo počinilo nezakonitosti kod izbora, te prosyjeđuje i obzirom na mogućnost, da će se u nedalekoj budućnosti što šta zbiti. Kako je Ludvig Sussan pri tom radio, vidi se s toga, što je u občinskoj sjednici i sam neki stavak brisao.

Gospodin glavar odgovorio je na to, da sjednica staroga zastupstva nije sazivana, jer je od dana do dana čekao, da će doći rješenje utoka proti novim izborom, i da će se novo zastupstvo urediti, te da nije on krije, ako je rješenje kasnije došlo; da se je gledje radnja sa državnom podrporom posavjetovao sa c. kr. upraviteljem kolara i slijedjima, kojih se tiče; da je inače upravu vodio na temelju proračuna, i uvek po propisih zakona; da svaki zna, kako su se izbori obavili; te da on u svom savjetuju očekuje svaku mogućnost, što bi se mogla u bližoj ili daljoj budućnosti zbiti.

Zastupstvo odobrilo je jednodušno postupak gospodina glavara, i zahvalilo se njegovu uzornu brigu i skrb za dobro občine i občinara. K tomu je jednoglasno privršilo slijedeći predlog :

1. da občinsko glavarstvo proti odluci c. kr. namjestničtvu u Trstu od 22. maja 1900., kojim je isto uništilo občinske izbore Kastavske obavljene dne 18. 19. 20. i 21. decembra 1899., podnese prijavu na c. kr. upravno sudiste u Beču;

2. da isto glavarstvo bezovlačno poduzme sve potrebno za provedenje novih izbora, i to :

a) da sastavi izborne listine za svaki tјelj,

b) da jih izloži kroz četiri tjedna,

c) da to oglaši javnim oglašom, ustanoviv rok od 8 dana za reklamaciju,

d) te da poslije obavljenoga reklamacionoga postupka, oglaši izbore, kako to propisuje § 18. obč. izbornoga reda.

3) da občinsko zastupstvo izabere već u ovoj sjednici članove reklamacionoga odbora — što je također učinilo.

Prva točka predloga opravdana je tim, da c. kr. namjestničtvu misli, da se je kod izbora u dva navedena slučajevi postupalo protuzakonito, dočim zastupstvo misli, da se je i u tih dva slučajevi postupalo zakonito. Visa je oblast, najme c. kr. upravno sudiste, koja ima razsuditi, iko prava tamari zakon, da li c. kr. namjestničtvu ili občini.

Ta razsudba neće tako brzo doći. Odluka namjestničtvu je za sad po zakonu određena, premda se u slaćaju, kakov je ovaj, može kušati takodjer utok na ministarstvo unutarnjih poslova. Zastupstvo, držec se uvek zakona, drži se i ovdje, te se tim opravđava druga i treća točka predloga.

Bit će troška, bit će posla, bit će truda, nu zastupstvo i glavarstvo si je svjedočno, da toga ono nije zakrivilo.

Bit će ponovne borbe, ali ni ta nije ni po zastupstvu ni po glavarstvu izazvana.

Občinari pako znači će se ponjeti u borbi, kako su se svaki put do sada, kad je trebalo, pa dogodilo se što mu drago.

* * *

Značajne su u pismenom prosjedju, što ga je podnio Ludvig Sussan u odbojskoj sjednici dne 7. juna 1900., one reči, kojimi se obazire „na mogućnost, da će se u nedaleku budućnosti što stazbiti“. On nije rekao, što tim misli, ali se dade već sad stalnostju reći. Ludvig Sussan, Josip Marotti, Vincenz Dobrović, Vicko Pilepić i još neki njihovi drugovi, pod vodstvom dra Krstića, bili su, već prije sjednice občinskog zastupstva i prije sjednice občinskog odbora, dakle prije nego li se je sa strane občine znalo, da su izbori uništeni, u Trstu, Kopru, Poreču. Kad koga u Trstu, mi neznamo. U Kopru bili su kod predsjednika talijanskog istarskog društva dra Bennatti, u Poreču kod slavnog zemaljskog odbora ili junte. Tamo su zahtjevali, da se razpusti obstojeće občinsko zastupstvo, i da se imenuje za upravu občine komisara.

Da se za tim ide, potvrđuje i list „L'Istria“ od 9. ovoga mjeseca.

Taj list, koji dobiva novaca iz zemaljske blagajne, u koju ulju novci s rimačnih Hrvata i Slovenaca Istre, taj junčin jaslar, piše u rečenom svom broju, da je doznao, da je c. kr. namjestničtvu uništio izbore u Kastvu, i to za to, što

da je izpostavio pretežkih neurednosti sa strane onih, koji su u občini na vlasti, i koji da su u zimaisvaku slobodu izbora. Na dalje veli isti jaslački list, da je on već u svoje vrieme izlaknuo rečene nezakonitosti, dapače nasilja, na štetu prevelikoga diela pučanstva, i zahtjevalo uništenje izbora; da je namjestničtvu dugo čekalo s uništenjem, alga konačno ipak odlučilo. Iz toga da se može razviditi, koliko zloupotreba, nezakonitost, krivica, je počinila hrvatska stranka u Kastvu da uspije kod izbora. Iako je ta stranka toliko počinila sa svojom braćom po jeziku i krvu, što ne bi ona učinila proti Talijanom ondje, gdje bi na vlast došla! I nije dosta, već dalje, da c. kr. namjestničtvu uništi izbore i naredi nove, nego i da razpusti zastupstvo. Nemože se pomisliti bez zgrana, da izbore vode one osobe, koje su počinile tolike nezakonitosti, neurednosti, zloupotrebe, koje su izkrivile listine na najbezobrazniji i zločinski način. Te osobe zaslужile su da budu pozvane pred sudove, a ne da vode izbore. A da su jih te osobe počinile mnogo, veli porečki jaslar dalje, dosta je spomenuti mnoge pobune vanjske prole gradu, mnoge molbe za dijeljenje občine....

I dosta toga lopovluka porečkoga lista, razbojničkoga pisanja lista, kojega plaća junta, kojega plaćaju krvavi žuljavi Hrvata i Slovenaca Istre! Dokle će još ta u nebo vapnjena nepravica trajati?! Dokle će se hrvatskim i slovenskim novcem moći tako bezobrazno lagati, klevetati, prevrati proti Hrvatom?! Kad će se takove bezobrazne lažce i klevetnike, plaćene novcem istarskih porezovnika, pozvati pred sud?!

Kad veće Istrani, bez razlike narodnosti, Hrvati, Slovenci i Talijani, otreši se one kamore, i doviknuti joj: dol nedostojni!

Pokazali smo, kakva dva razloga je našlo c. kr. namjestničtvu, a da uništi izbore u Kastvu. Najnepričaraniji čovjek nemože više reći, nego da se u tih dvih samih razložih razilazi mnijere reklamacionoga odbora, odnosno izborne komisije od mnijenja c. kr. namjestničtvu. Uz mnijenje toga odbora i te komisije su predstavnici c. kr. kotarske oblasti, paće

jedno tih mnijenja je najodlučnije zastupao c. kr. izborni komesar. Sud o tom, koje je mnijenje pravo, hoće občinsko zastupstvo da izreče onaj, koji je na to pozvan, i tim najjasnije pokazuje kako je nepričarano.

Koje su inače te pretežke neurednosti, nezakonitosti, zloupotrebe, krivice, našlja? Gdje i kako su se listine izkvarile? Komu se je uzeo slobodu izbora? Osim ona dva, recimo za hip, dok viši odsude, dvojbeni slučaj, gdje se je što ni najmanje neredovito, nezakonito, krivčivo počinilo?

Nek jaslar dodu u Kastav, nek vide, kako se savjesto upravlja, kako se za dobro pučanstva radi; nek vide, kako se skrupulozno po zakonu obavljaju sve, i izbori; nek i oni enda tako cine ili činiti daju, pak će brzo prestati nebriga za blagostanje ni za moabrazbu, kao i nezakonitosti, krivice, zloupotrebe, našlja kod izbora, kakova se kod njih počinjava.

Toga oni neće učiniti. Obraćno. Oni i njihovi saveznici evo već njekoliko godina davaju na posudu i inače nove rješenje po Kastavčini. Oni rade na to, da stanje, kakvo je u njihovih občinah, uvede takodjer u Kastavskoj; a sada momenlano, da se izbori provedu nezakonito, krivčeno, nasilno.

Oni nisu zadovoljni samo tim, da je c. kr. namjestničtvu uništilo izbore, oni zahtjevaju, da se občinsko zastupstvo razpusti, i nameće druga uprava. Njim je na srecu dioha občine Kastavske, oslabljenje i osiromašenje njezino i njezinih občinara.

Paklenska osnova, koju su zasnovali godine 1879. i 1880., razdijeljenje i osiromašenje občine, to je njim kod svega toga jedina svrha.

Kad su obzirom na tu osnovu dobili zasluženu čušku prije 20 godina, umukli su za njeko doba, da pak u novije doba drugimi načini, drugimi sredstvima i ljudjima do željene svrhe do dijeljenja občine dodiju.

Ijudi, koji dobivaju novce na posudu ili inače iz Poreča i od drugud, može za dijelitu občine.

Molbe takovih ljudi uvažila je junta i talijanska saborska većina, proti volji ogromnoga svjetskoga pučanstva občine.

Kad se nije uspjelo s odnosnim zakonskim osnovama, tad se je onakvimi ljudjima kušalo kod posliednjih izbora dobiti zastupstvo, koje bi islo na ruku zakletim protivnikom občine, koje bi bilo i za dijebu, te tim i propast občine.

Pošto su izbori pokazali, da se ogromna većina puka neda zavesti, nastojalo se da se uništi izbore; i kad se je to doseglo, hoće se raspusti zastupstva, da se pak tako iškusi provesti rečenu paklensku osnovu.

I to je alfa i omega, početak i svrha svega lopovluka, što ga tjeri porečki jaslački list i svi, što za njim u toj stvari stoje.

Kastavski občinari, pozor! Krvni vaši neprijatelji rade vam o glavi. Stavlja se vas na nove kušnje. Valja da ste pripravljeni, da jih svladate, i da očuvate svojim potomkom ono, što ste baštinali od svojih otaca i djedova!

I Z V J E Š Č E

o glavnoj skupštini „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru, obdržavanoj dne 31. maja t. g. u Opatiji.

(Konac)

Svaki hrvatski grad i svaka imućnija hrvatska občina u Istri i izvan Istre, imala bi uvesti u proračun svake godine malu svticu u ime podpore našoj družbi. Ako talijanske občine to čine na korist Lega, zašto nećemo mi to činiti u korist družbe sv. Cirila i Metoda, koje družtvu napokon brani pravo, koje mu idje po božjem i ljudskom zakonu, dačim Lega hoće da nam ugrabi to sveto naše pravo.

Napokon trebalo bi, kako sam jur u ovom govoru kazao, da se ustroji u Zagreb posebno družtvu u svrhu dražbi za for. 85.010 te će taj iznos jedva

p o d p o r e h r v a t s k i h š k o l a , koje bi pak druživo putovalo podružnicu, u tu svrhu utjeravalo novce u cieclo Ba-novini.

Rabeć ova sredstva moći ćemo božnjom pomoću svladati našega silovitoga i drovitoga protivnika. Ja vam se č. g. u imu odstupajućeg družvenog ravnateljstva najtoplje preporučujem.

(Zivahnio odobravanje i pljeskanje.)

Zatim pozove g. predsjednik tajnika g. dr. P o s t ić a, da prečita svoje izvješće o djelovanju odbora.

Iz toga zanimiva i marljivo sastavljenog izvješća donasao izvadak, jer će to izvješće biti priobćeno u odborovom izvještujući za g. 1900. u cijelosti.

Evo taj izvadak:

Izvadak iz izvješća tajnika družbe sv. Cirila i Metoda.

Počekom upravne godine 1899. prisjedila je družbi od ministarstva munaljnog poslova dozvola, da se smiju ustrojavati podružnice družbe u svim kraljevinama i zemljama zastupanim u carevinskom vjeću.

Ravnateljstvo obratilo se odatinu zatim na sve rodoljube u Dalmaciji, da ustroje što više družbinskih podružnica. — Zaslugom vlog rodoljuba Petra pl. Akacija, ustrojile se u godini 1899. podružnice u Splitu, Dubrovniku i Skaljavima, a u godini 1900. već tri nove najme u Jesi, Sinju i Drnišu.

U Istri ustrojile su se godine 1899. podružnice u Baderni, Podgradu i Slumu. Koncem 1899. obstajalo je 41 podružnica. Ravnateljstvo poslalo je na dobu izvješće o svom poslovanju u g. 1896. samo 30 podružnica.

Družinske škole u Kastelu, Baderni, i Puli polazilo je u godini 1899. ukupno 274 djece.

Pitanje o otvorenju zabavišta u Malom Lošinju dozrijele je u tolikom, što će se isto još tekom ovoga mjeseca otvoriti. Na istom namještenu je učiteljica Bettina Markus.

U g. 1899. počelo se gradnjom škole u Livadam u občini Oprtalj, te je ta gradnja dovršena tako, da će već početkom dojdeće školske godine biti u istoj otvorena družinska škola. Izim toga zaključilo je ravnateljstvo gradili čim prije jednu školu u porečkom, jednu u pazinskom, jednu u koparskom kotaru. Družba je podpmogala četiri pomoćne škole u Istri, koje drže i vede gg. svećenici odnosnih selu.

Kroz g. 1899. podijelila je družba djakom 763 for. podršku. Broj članova učiteljitelja pomnožio se u toj godini za sedam, tako da iznosi sada 72. — Vrh toga pristupio je družbi kao član podupirajući g. Gjuro Cernadak iz Zagreba, koji se svakom prigodom sjeti družbe i za nju neumorno radi.

U Zagrebu ustrojio se g. 1899. odbor za sakupljanje prinosi za družbu. Na čelu toga odbora stoji poznati rodoljub g. Slavo Dragić. Taj je odbor nemornim trulom i rodoljubnom požrtvovnošću sakupio i družbi priposao već do sada lijevu svotu.

Akademička mladež u Beče izdala je u prošloj godini spomen-slike o Zrinjskom — Frankopanu, te polovicu dobitka od razprodaji istih namenila družbi, koja je u toime primila for. 160-88 kr.

Svećeničanstva omiljena u Splitu privredila je 16./9./1899. punku svećanost od od koje je družba imala čisti prihod od 700. for.

Prijevonočno druživo siromašnih i bolestišnih svećeničkih gradjana u Zagrebu, darovalo je družbi 2224 knjige različitog sadržaja, koje će se porazdeliti med na-

rodom.

Godine 1899. pripali su družbi slične zapisi: od blagop. dr. Rudolfu Mitoševiću u Beče for. 500, od blagopok. Slavoja pl. Maršo župnika u Valpovom for. 20. Od zapisa blagopok. M. Babića u Sarajevu neće družba ništa dobiti jer se je neprekorično spadajući u Babićevu ostavini dne 19./10./1899. prodao na javnoj dražbi.

dostojali, da se izplate svi dugovi, koji obterećuju te nekretnine. O razdjeli kupovine nije družbi do sada ništa poznato. Lanjske godine izplatio je dr. Mile Starčević družbi for. 300 na račun zapisa od 1000 učinjenog družbi od blagopok. dr. Antuna Starčevića.

Da se pomnože stalni godišnji dohodci družbe, ova je u g. 1899. zaključila, da se imaju proizvodjati i razprodavati družinske žigice, te je sklopila s jednom tvornicom ove države ugovor za proizvodjanie družinskih žigica. Družba imati će pri tome lepoga dobitka, jer će od svakoga sanduka po k. 100 dobiti čisti K. 6 dobitka. Svi dakle rodoljubi moraju živo i energično raditi na tom, da se svadje prodavaju družbine žigice.

Franina i Jurina.

Fr. Baš je škoda, da je bil poginul glasoviti Kudrić.

Jur. Čemu j' to svoje?

Fr. Porečka „b a b a“ klepeće, da bi trebeva Kastve proti Hrvatovu to i ono.

Jur. Pak ča misliš, da bi morda rada....

Fr. Poslata bi tamo još jedan put Kudrića, da nam deli: „colpi di grazia“.

Jur. Ja, da j' Bog dal kozi malo dalji rep.

Fr. Ma su se nebore dobračno natukli hrvatski na kapitanate na Voloskem.

Jur. Ča neće onake glavi, ter se valje na njih pozna, da imaju sitnu pratiku.

Fr. Varamente za pratiku nemorem nište, ma njim gramatika po sakralojsku šepa.

Fr. Ca će reći Jure, da je u nedilju sladki Rizi pohodjia s pratnjom na lipi Medulin?

Jur. Rekl si mi, da mu je u Puli teplje došlo, pak da išće hlađa po selim.

Fr. Ma Medulin će ga slabo okripti.

Jur. A ča bi reći?

Fr. Ca misli sladki Rizi, da su Medulinice zaboravili ono milij i četiri sto kruna, im je obisija za kontribule, tako da će kmet morati pod velikim adicionalim ili propasti ili komunale prodati.

Jur. Kako će ēuje, sva sela na Puljskini su ruvinana od prvelikih kontributih, ke moraju podeštariji plaćati.

Fr. Tovar prima batine i muči; kad Medulinici i druga sela ne moru trpit, neka se onda slože svi, pak neka pometu van iz onoga palaca na velikoj placi i Rovinjež i izdajice bude u domaće podrepnice, pa neka izaberu ljudi ki neće pensati kako će nikomu Danu monumen učinili, nego kako će naše brižne komune od adicionalnih olakšati.

Jur. Ide vreme, pa ēemo vidit dakle, koliko će biti tovarili a koliko ljudih.

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Nakon odgode carevinskoga vjeća, izdali su zastupnici českoga naroda spomenicu o uredjenju jezikovnog pitanja u Českoj i Moravskoj i o njihovih zahtjevih u tom pogledu.

Odgodu carevinskoga vjeća smatraju politički krugovi velikom pogreskom ministra-predsjednika dr. Koerbera. On je dužan, da tu pogresku popravi tako, da

nebude trpio ugled države i da zadovolji pravednim tražnjima pojedinih naroda Austrije. Glasovi o razpustu carevinskog jezika, reć bi, da se neće obistiniti, jer se ministar-predsjednik ne želi zamjeriti Polikom i Niemcem konservativcem. Nije dakle pitanje, što će sada vlast bez parlamenta. Jedni kažu, da je njezina vlasta nakanica — ako njoj nepodje način način Čeha i Niemce — stvoriti carevinskom viču jaku stranku rada, koja bi imala zadatku, da slomi českou obstrukciju i da uvede parlamentarno djelovanje carevinskog viča. Niemci lievičari počinju te bez dvojbe ministra-predsjednika proti Čehom, premda se neslažu sa njegovim programom, što ga je razvio pri nastupu.

I Poljaci će pružiti bez dvojbe ruku ministru-predsjedniku proti českou obstrukciji, jer oni su bili najpokorniji sluge svih austrijskih vlada — samo da iste nisu im kvarile posao u Galiciji.

Parlamentarni odbor njemačke lievice vičao je ovih dana o Vladinoj osnovi za uređenje jezičnog pitanja u Češkoj i Moravskoj. Nakon poduzete razprave dao je taj odbor svoje zaključke u javnosti. Niemci zaključile naime, da ima ostati njemački jezik kao običaj, pa riešilo se jezično pitanje kako mu dragi. Taj zaključak imao bi se po nazoru Niemaca uzakoniti. Osim toga mora se kod uređenja jezičnog pitanja u obzir uzeti sve točke poznatog njihovog duhovskog programa. Vladine osnove o uređenju jezičnog pitanja proglašili su Niemci nevaljanimi. Konačno su odlučili, da će vlasti predložiti spomeniku, u koj je iztaknuti sve tužbe Niemaca proti nakanjenom uređenju jezikovnog pitanja od strane vlade. Ta spomenica neće u javnost, a predati će ju sutra ministru-predsjedniku.

Češki ministar bez listnice Rezek vičao je dne 15. t. m. u Pragu sa češkim namjesnikom i sa privaci mladočeske stranke. Jučer vratio se taj ministar iz Praga u Beč.

Mladocići imali su ovili dana konferenciju u Pragu, kojoj je predsjedao zastupnik Škarda. Zaključci te konferencije ostali su tajni.

U javnost doprlo je samo to, da su vičali i o pripravak za slučaj, da bi vlasti izdala jezični zakon na temelju §. 14.

Nekoje hrvatske novine turile su u svjet viest, da se vode u Dalmaciji pregovori između narodne stranke i dalmatinskih talijanaca do nekakva sporazuma. Glasilo narodne stranke pobija tu viest, dočim tvrdi opozicioni listovi, da su se u istim o tom pogovori vodili.

Srbija. Srpski ministar trgovine odputovao je dne 16. t. m. u Budimpeštu. U Nišu izjavio je kralj Aleksander na pozdrav načelnika, da je njegova nakana preustrojiti Srbiju vojnički i gospodarstveno, jer da hoće, da se ona kao država na balkanskom otoku ojača. Na koncu iztaknuo je kralj prijateljske odnose napram Bugarskoj i Rumunjskoj.

Bugarska. Iz Sofije brzojavljaju, kako se u tamnojih odlučujućih krugovih pronosi glas, da će se knez Ferdinand odavati sultanova pozivu i da će ga posjetiti u Carrigradu. Radi toga drže, da je turska vlast postala popustljivijom napram Bugarskoj u poslu carinskih ugovora. U mjestu Durankalak u okružju Varne, pojavili se seljaci proti činovnikom, koji su tamo došli, da sastave nove porezne mjenike o desetini. Proti buntovnikom došla je i do sukoba. Mrtav je ostao jedan čestnik a ranjeno do 30 seljaka.

Rusija. Radi najnovije pobune u Kini nije ruska vlast na daleki iztok množivo svojih četa i više ladija vojne mornarice. Ako svi znakovi nevaraju, igrali će Rusija kod umirenja i utaloženja bune u Kini glavnju ulogu. Ona imade već sada tamo više svojih četa nego li sve ostale europske vlasti ukupno. Protivnici Rusije

mrze radi toga na nju jer se boje, da bi im mogla postati i tamo pogibeljna.

Italija. Dne 16. t. m. otvoren je kralj Humberto novi sastanak talijanskog parlamenta. U priestolnom govoru naglasio je kralj dobre odnose sa susjednim vlastima napose sa saveznicom, te izrazio živu želju, da bi parlament mirno i triezno poznavajući jezik, valja podnisti tečajom 3 čedna predsjedništvo c. k. finansijskog ravništva u Trstu.

Imenik gostova u Lječilištu u Opatiji.

Iz poslednjeg imenika gostova u Lječilištu u Opatiji dozajemo, da bješa tamo od 1. septembra 1899. u svemu 6742 stranke sa 11.523 osobama; od 28. maja 1900. do 8. t. m. stigla je tamo 221 osoba; rečenoga dana bilo je tamo svih gostova 828.

Trst u južnoj Africi. Iz Bloemsfonteina javljaju, da je burski zapovjednik De Wet zarobio jedan batalijum redovitih četa i dve satnije londonskih dobrovoljaca. Inače neima sa bojišta ništa osobita.

Ustanak u Kini. U nebeskom carstvu zadaju buntovnici Bokseri strah i trepet ne samo običnim tudnjicima, nego napade i istim zastupnikom raznih vlada. Iz Pekinga dolaze naime vrlo uznemirujuće vesti. Tamo su gospodari položaja buntovnici, koji pale i robe bezkažneno. Po najnovijih vestišta nalaze se i poslanici europskih veleposlaničkih u najvećoj pogibelji.

Mjestne:

Baron Krieghamer, ministar rata, stiže će u četvrtak u Pulu.

50-godišnjica službovanja. Jučer slavio je admiral barun Spaun 50-godišnjicu svoga službovanja. Da mornarica dobro proslavi tu prigodu, sakupilo se čestinstvo sa kraja i mora uz momčad u crkvi mornarice Majc i božoj od mora, gdje je na 9 ura iz jutra držao vrlo uspjeli slavnostni govor kapelan c. gosp. Dragutin Kokolj. Iza toga sledila je tiba misa, koju je vršio mons. župnik mornarice c. g. Urednici uz asistenti gg. kapelana Pipana i Korsića. Sveti čin pratio je tih harmonij uz orkestar mornarice. Nakon službe božje zapjevano bje „Tebe Boga hvalimo“.

Posle podneva bilo je puško slavlje u Carskoj šumi u Šijani, gdje se je uz skladne zvukove velikog orkestra mornarice, uživalo šumski hlad i — potrošilo koju paru. Stegla se bila tamo silesija naroda, nu bilo bi i više, da se je na dobu znalo za taj koncert. I kad se već negodje učinila noć, valjalo li se iz sume oboriti u prasinu, pa hajde u Pulu.

Jučer pak, imalo je čestinstvo o podne banket u Marine-Casino a na večer koncert.

Pošto se admirala Spauna u ovaj par nalazi Beču, to se tamo podao odbor viših čestnika, da jubilare čestita, te mu predla unjelički spomen-dur, a. g. Niko Mardesić stopski podčastnik izjavio mu lijevu prigodnu pjesmu.

Naslijedovanje vrleđno. G. A. Žindarskić, trgovac mličkom i drugimi zemaljskim proizvodima u Puli, prodavaće žigice družbe sv. Cirila i Metoda, odlučio je darovati posebice po 1 heler od svakih 50 skatulja žigica. Izpunjuće svoju odluku, predao je puljskoj podružnici prvih 5 K od prve prodane partie žigica. Kada bi tako činili i ostali prodavaci žigica, do nieli bi družbi još posebno lijevu svotu polag one, koju mora dati glavna zuljica žigice. Iznašauje ovaj lepi primjer gosp. Žindarskić na javu, molimo rođoljube, da svuda zahtijevaju samo žigice naše družbe, jer se prodaju uz istu cenu kao i ostale, a uz to su posve dobre vrsti.

Pokrajinske:

Gdje je ravnopravnost? Iz Kanfanara tuži nam se prijatelj, da se na tamnoj kolodvoru c. k. državne željeznice oglašuje dolazak i odlazak vlakova otkad je tamo predstojnik Salzer jedino u talijanskom jeziku. Prije se je oglašivalo dolazak i odlazak vlakova u hrvatskom i talijanskom jeziku, a sada valjda po natoku novoga predstojnika ili nekoga drugoga, oglašuje se samo talijanski.

U tom obziru opaža se kakva iznimka samo u onom slučaju, ako se sa vlakom vozi koji hrvatski odšenjak, inače samo talijanski — da se ne kvari bubnjeće

kansanarskim krajem hrvatskim jezikom, bez kojeg bi streljali riedku juhu.

Mjesto nadzornika evidence za Primorje sa sjelom u Trstu u VIII. platežnom razredu imade se popuniti. Molbe sa dokazi o tehničkoj naobrazbi i o poznavanju jezika, valja podnisti tečajom 3 čedna predsjedništvo c. k. finansijskog ravništva u Trstu.

Imenik gostova u Lječilištu u Opatiji.

Iz poslednjeg imenika gostova u Lječilištu u Opatiji dozajemo, da bješa tamo od 1. septembra 1899. u svemu 6742 stranke sa 11.523 osobama; od 28. maja 1900. do 8. t. m. stigla je tamo 221 osoba; rečenoga dana bilo je tamo svih gostova 828.

Tielovo u Pazinu.

Ovaj blagdan sveljuje pobožno pučanstvo skrušenim srcem po starom običaju, nu današnjim dan reć bi, da su se pobožni običaji prevrgli u parade i demostracije, a na pose u nekoj mjesti u Istri, među koja spada od neke doba i nesretni grad Pazin. Glazba pod imenom „Slarmonika“, sudjeluje navadno kod obhoda na Tielovo, nu svira komade prikladne prije za sve drugo negoli za obhod sa Svetotajstvom.

Sve se kiti sa Margareticami, Sveci i Svetice Božje tim eviećem, kao da sve mora obožavati kraljicu Margaritu. Ove godine uresilo je obliod svojim sudjelovanjem, nekakovo društvo nevinih djevojaka, pod imenom Figlie di Maria. To društvo kuo da ima glavni namjen, izluziti sve stare hrvatske običaje iz crkve i zamjeniti iste sa talijanskimi. Na žalost medju članicama toga društva je najviše onih, kojim su majke hrvatskog roda, pa kćeri hrvatica majka zapisaće na zastavu da ne razumiju hrvatski. Na taj način mislimo, da se Bog huli i niče, a ne slavi. Ovdasjni hrvatski narod sve ove komedije nekako svojim mukom odobrava, što je veoma žalostno, i bilo bi već doba, da se odrešito zahtjeva poštovanje starih običaja, posto žrtvenik sv. Mikule je bio zmetnut na Hrvate nipošto za židovsko-talijansku propagandu.

O zadnjoj sjednici talijanskoga političkoga društva za Istru, obdržanoj dne 7. t. m. u Trstu, dozajemo iz talijanskih novina, da je odbor zaključio među ostalim, da se predloži budućoj glavnoj skupštini na razpravu pitanje, zasto nebijaše sazvan istarski sabor. Razpravljao je odbor i o poznatoj naredbi ravnateljstva finance i pošta gledje liskovina pečata itd. zaključiv, da ima predsjedništvo društva poduzeli shodne korake, da se u Istri ni kod poreznih ni kod poštanskih ureda nista nemjenja na korist Hrvata i Slovaca. Zaključili su nadalje, da se sazove sve načelnike talijanskih občina Istre na sastanak, gdje će se ih bolje uputiti u djelovanje na korist talijanstva i potaknuti na uztrajnost i marljivost. Odlučili su konačno, da se sazove glavnu skupštinu u Pazin, premda ih biže u odboru, koji su se tomu protivili.

Naši Pazinci imati će dakle časti i sreću do mala promatrati muževe, koji sniju i pluti mrežu, u koju bi nas hitjeli za uviek zaplesti.

Pred poročni u Rovinju bijase g. Aleksa Kandušer jednoglasno proglašen nevinim. Obširnije izvješće u budućem broju.

Iz Topoleva pišu nam. Na četvrtu strani „Naše Sloga“ pozivajuće naše rođenje: „Kupujte samo Cirilo-Metodijske žigice“, a rodoljubi ne znaju, gdje bi ih u Trstu našli. Bilo bi željeti, da ovomu pozivu dostavite takodje imena i potisak našlajtr trgovaca, koji imade spomenute žigice u zalihi. (Upućujemo ovu želju družbenoj upravi, koja organizuje prodaju. Op. Ur.).

Latinski i slavski u katoličkih crkva Istre. Pod ovim noslovom članimo u trčanskom židovčiću, koji se više brine za katoličke crkve, nego li za čistitske sinagoge, sliječe viest: Kongregaciji bi-

skupa i regularaca stiglo je tužba proti presj. Sterku, biskupu trčanskomu, što otvoreno vredjuje crkvene nalege tim, što dopušća i podupire slavensko svećenstvo, da u crkvama rabi mjesto latinskog, slavensko bogoslužje. Nekođe od tih pritužba, da su na kongregaciju učinile dubok utisak, jer da se iz sastavka istih razpoznaje, da policiu od svećenika. U tih pritužbah da se sastavljači groze, da će zapustili katolicizam, ako se tobožnjoj agitaciji slavenskog svećenstva nestane na put.

Eto novoga dokaza, da sastavlja i podpisuje pritužbe proti svomu biskupu talijansko svećenstvo, što smo mi davno znali i u ovom listu odlučujuće krugove na to upozorili.

G. Franjo Peršić, župe-upravitelj u Tinjanu, za pobratimsku pogodbu s Josipom Piašinskim, župe-upraviteljem u Montrilju daruje Držbi sv. Cirila i Metoda (podružnici Pula) 10 Kruna.

„Glavna skupština hrvatske čitanice u sv. Petru u Šumi, odgodjena je slobog nepredviđenih uroka od dne 17. t. m. na dne 24. t. m. u istoj dobi i sa istim dnevnim redom, kako bi javljeno u posljednjem broju Naše Sloga.“

Iz Lipa (občina Jelsana) pišu nam 10. t. m. God. 1897. zamolili smo slavno ravnateljstvo pošta i brzovaj na Trstu, da nam se dade za Lipu i Rupu dva puta na čedan listonosu. Dugo nismo imali odgovora na našu molbu, koju smo požurili za jubileja našega milostivoga vladara. Molba naša bješe ipak napokon uslijvana. Ovih dana dobili smo naime skrinje za pisma a sutra započeli će listonosu nositi pisma iz Jelsana u Lipu i u Rupu i to 4 puta na čedan. Na toj stečevini zahtijevamo se u prvom redu g. ravnatelju pošta i brzovaj i njegovom izvestitelju, te našem sobinaru i rođaju g. Antunu Kalčiću-Bareli, koji se je svom dušom za to pitanje zauzimao. Zivili!

Iz Trsta primamo: Dne 9. t. m. bješe zaključeno redovito vičanje prizivne komisije za porez od lične dohotarine za Istru.

Pošto se je svršilo vičanje o prizivima, koji su bili podneseni proti odmjeru poreza na ličnu dohotarinu za godinu 1899. zahtijev je predsjedatelj, dvorski savjetnik i finansijski ravnatelj Oton vitez plem. Zimerni, članovima komisije na njihovom koristonosnom i revnom sudjelovanju.

Izvadci iz platežnih nalogi lične dohotarine (t. j. popis poreznika lične dohotarine) za procjenjeni kotar Losinj pro 1900., bit će kod losinskoga c. k. kotarskog poglavarstva izloženi u uredovnih satovih na uvid interesiranim strankama početkom 19. t. m. pak kroz 14 dana dake uključivo do 2. julijsa t. g.

Novi Lloydov parobrod. U četvrtak po podne stigao je u Trst novi Lloydov parobrod China. Brod je sagradjen od velika na daju Wigham i Richarsona u Newcastle u Engleskoj. Mjeri u dužini 129 a širini od 15 m. sa sadržinom od 8000 tona. Strojevi imaju jakost od 2500 konjinskih sila, putujući na sat 12 milja. Brod je doplovio iz Mletaka kamo je dovezlo crni ugaj iz North Shields-a.

Židovska bezsramnost. Koji je tako nesretan, da mora imati posla sa židovima, taj će znati, da ako židovi bacaju kroz vrata, on će ti se vrati kroz prozor. Židovi zabode svatko svoj nos i hode, da imade svuda svoje prste.

Dok postupa tako u svojih poslovi, recimo u trgovini ili obrtu — dade se tretati i podnisi, nu kad se stadi židovi pačati i u vjerske poslove nežidovske, recimo katoličke — kao što so to na žalost dogadjaju u Primorju u obec, a u gradu Trstu napose, i to od 10—15 godina am, tada mora prestati svaka ustrpljivost i svaki obzir.

Židovski i židovom odani listovi talijanski zadobili su takav upliv nad dobrim

djelom talijanskoga svećenstva, da nema vjerskoga ili crkvenoga pitanja, koje moraju najprije rečeni listov prošestati i razpraviti i koje se obično tada rjesi po njihovom savjetu ili analogu.

U Trstu znado primjerice i vrabci, da su katolički svećenici dopisnici i suradnici talijanskih židovskih novina, i da ti svećenici u tih novinama navajaju na svoga biskupa i na njegove ostredbe, 'ako iste nisu izdane u lažiliberalm talijanskom duhu. Ondje je i djeći poznato, da su sakristije katoličkih crkava skladisti ili podružnice židovskih novina, koje mrze i proganjaju svakoga katolika, koji se slijepo neklanja židovskom zlatnom teletu.'

Nu tomu se neće čuditi onaj, koji zna, da je mladje talijansko svećenstvo — takozvani reformatori — odgojeno u lažiliberalm duhu ili sredstvi, koja sabire i namjeće lažiliberalne i židovsko novinstvo. Tomu se neće čuditi onaj koji zna, da vodja tog svećenstva skida sa sebe u najvećoj razdraženosti crkveno odjelo, te od jada i straću zaveden bježi sa pogreba, jer mu je slovenska nadgrobna tužaljka vredjala talijanska ušesa. Taj svećenik i njegovi jednomislenici uživaju sve simpatije židovskog glasila koje mrzi inače sve, što je katoličko iz dva duše.

Glasilo to usudilo se je ovih dana pozvali na odgovornost katoličke crkvene oblasti radi toga, što bijaše u crkvi sv. Jakova u Trstu slovenska propoved prije sv. berme, te su istoj moralna tobož prisustvovati i talijanska djeca. Hoće li već drzovitosti i bezramnosili židovskoga obrezanca. Bilo bi zaisto već doba, da se tršćanskim židovom pokaže vrata iz katoličkih crkava.

Iz Draguē pišu nam 12. t. m. Izbori za občinsko upravo više reć bi, da su nam pred vratima. Na novoj cesti, što spaja Draguē sa Cerovljem, radi se sada na vrat na nos. Čemu sve to, netreba tek da tumačim. Prilikuže se čas, kad će trebati juninoj gospodi „il popolo basso!“ Dne 9. t. m. imali smo u Draguē visokih gostova. Bio vam tu sam dr. Cleva, umirovljeni inžinir Križmanić, i novi inžinir — ako se ne varam — po imenu Pošar. Med njima bio je i naš vrli načelnik Šime Defar kao predsjednik cestovnog odbora. Treba je bilo razgledati cestu, jer košto rekoh, izbori su nam pred vratima, pak se gospoda boje.

Na placi dočekala ih Draguē sinjorija, 6 — slovom šest — na broju. Stela, da nije bio u kojem kutiću naš „Barba Tončić“. On bi vam bio podao o toj „italaskoj četi“ vjernu sliku.

Cim stupiše visoki gostovi na sveto tlo istarske Firence — da isakuju pred onom šestoricom plemenitost i pobožnost svog srca — nehtjedoše takorekuć s nikim govorili, već obabioše sve redom crkve. Misili su valjda, da će naći na kakav nadpis „dei tempi della repubblica Veneta“ a kad tamo zlo i napako. U crkvi sv. Roka, kojoj su svi židovi isprekrizani starinskim slikařjama, nađiose na glagolski nadpis. Dr. Cleva — kada ga je sreć zabilježio — reće, da je toj nadpis učinjen možda pred kakav mjesec, dva, ili čak pred petuajst dana. „Smola, nije l' gospodo porečka!“ Iza objeda obišav sve dragućke lože, oguštu velenosjednika (bili su i kod onoga, kojemu su jošte loze za povezat), odputiše se na odlazak. Ali eto opeta neprilike! Na uglutik župnog stana postavio se slijepac „Zvane“ i prosio milostinju u našem hrvatskom jeziku, kojega on i cielo pučanstvo uvick u svadje govorji. Dr. Cleva doduše pružio dar, ali nekoj koji bi moralji češće zavirili u urede, da služe ljudstvo — navoljili na tužnoga stareca litujući po sili, da izvnuči iz kamena zlato; ali sirotan starčić: „dobro, dobro, — gracie!“ „I opeta smola!“ Kako je moralno tek bili pri duša gospodi, kada je kuriozna dječurija oko njih čavrljala u svom — jedino poznatom hrvatskom jeziku. Novi inžinir je i politizirao. Vele da je bio

vrijedan jednom našem odličnom čovjeku u brk kazati, da ne poznade u Istri i makog naroda izim talijanskog i istarskog (!!!) Nas mu je nato odbratio stoga je islo, rekši, da je i njegov magarac istrajan jerbo da živi u Istri i poučio ga, da treba razlikovati pokrajini (provinciju) i narodnost. Odlazeći govorio je: „taj godinu“ opelovo: „oli che bella città, oh che bel luogo!“ Jesi gospodine, ije jest doista, ali neće uhamo bit dugog ga, vas. Da ne zaboravim: Dragućka gospoda poslaše po Humljane, i Grimaldjane, da dođu kao deputacija: dr. Clevi. Humljano nije bilo traga, dočim su tri Grimaldiana privukli. Tu im se obećalo, da će im se smješta počeli graditi nova cesta, (čudo samo, da niesu isli istog dana da premjere i razvide kuda će ta cesta proti). Jesi, jest, ubog, zavedeni seljake, gradili će ti ju dok te trebaju t. j. dok prodju izbori, a onda morati čes sirotan, da gaziš onu istu stazu, na kojoj ti je ostarila trudna nogu. Ljudi božji, progledjate već jedan put, odkrijeće ste stvorova, koji vas trebaju za svoje oruđje. Da još kažem ovo. Ovdešnji „Fucci“ bili su kao izvan sebe. Sva stara, rešeta, svu čadjavu lonci posadili su se tog dana na sunjave im glave. Noš je „perdonjao“ log dana, izbrojio na prste sve lišće dragućkih londjona, a glavom kretav amo i tamo kamo da ga je napala konjska muha. Ali tko bi sve nabrojio... Bog, im, prosto!

Iz drugih krajeva:

Imenovanje zadarskoga nadbiskupa. U hrvatskih listovima Dalmacije čitamo, da se može smatrati sada imenovanje prevj. biskupa splitskoga Nakića nadbiskupom u Zadru kao stalno. Tko će ga naslediti u Splitu, nezna se ništa, nu po pravu i zakonu mora me biti naslednikom dobru svećenik i Hrvat.

Prevj. g. Nakić predvje je nedavno sv. Otuči papi Lavu XIII. zadarske hodočastnike, koji su imali kod sv. Ote posebni saslušaj.

Deputacija Goritana kod Njeg. Veličanstva. Dne 11. t. m. primio je car i kralj Franjo u sastojku deputaciju zemaljskih „zastupnika“ susjedne Goričke, koja se je posla Njeg. Veličanstvu poklonili povodom 600. godišnjice, što spada Gorička pod Austriju. Njeg. Veličanstvo običalo je deputaciju, da će posjetiti Goricu u jednom od budućih mjeseca. Deputaciju koja je sastojala od gg. zastupnika dr. Gregorčića, prof. Berbuća, dr. Venutića i baruna Locatelli-predvodju je zemaljski kapelan g. dr. Pajer.

Izjava novoga saveza zastupnika na carevinskem vjeću. „Stranke na carevinskem vjeću: slavensko - kršćanski savez, klub čeških konservativnih velenosjednika i središnji klub vjećali su danas i zaključili zajedničku organizaciju. Ovaj će sastav stranaka nastojati, da uzdrži i ojača kršćanske osnovke austrijske države i njezinih družvenih uredaba. Vjerna ovim religioznim načelom, ona će se trsiti, da u gospodarstvenoj borbi očuva slabe od propasti, da se vlastili rad usled prikladnih zakonskih mjera nagradi i da se ojačaju najvažnije privredne grane, gospodarstvene i obrne. Nepokolebitiva vjernost i odanost prema dinastiji, što prožima ove stranke, držati će im u svih pitanjih najprije napredak i moćni položaj monarhičke pred očima. Strojeći na prema svim narodom carevine s jednakom blagokonolenšću i interesom, ovaj će se sastav stranaka trsiti, da ostannu podpuno očuvani u zakonskih ustanova, kuo i u praktičnom uređenju svih pitanja, koja se tčen životnih interesa ovih različitih naroda, prava njihovih jezika, načelo ravnnopravnosti i pravednosti.“ Da upravu države približi potrebama i željam nježinih pojedinih diočeva i također se trsći, da unijanji preporne točke u zajedničkom parlamentu, nastoji sastav stranaka o proširenju autonome i nadležnosti zemaljskog sabora, ali na način, koji podpuno stiti

narodne manjine pojedinili zemalja u njihovoj samosvojnosti!“

Hrvatski hodočastnički kod sv. Oca pape Lava XIII. „Suden“ javlja, da su nekoj hodočastnici splitske biskupije bili u audienciji kod sv. Oca, koji ih je pitao o potrebanju i gospodarskih okolnostima Dalmacije. „Na“ koncu polasknou ili na vjernost katoličkoj crkvi. Hrvati su, reče sv. Otar, toliko krvi priliči za katoličku vjeru. Po tom im udjeli a postolski blagoslov.

C. I. kr. vojna mornarica. Pošta za N. V. B. D. O na u odašilje se za Montevideo sa postanskog uredu u Beču 1. dne 20. i 23. tek. m. u 9. sata u večer i dne 28. i 30. o. m. na 7:45 sata u jutro a. z. Trsta na 21., 24., 28. i 30. junu u 8:25 u jutro.

Pošta dolazi u Montevideo u danima 8., 10., 16., 19. i 21. jula.

Stanovništvo Hrvatske. Po računu predsjednika statističkog ureda u Zagrebu g. Zorićevića, porašli su stanovnički u Banovini od g. 1890—1900. za 228.000 duša. Po tomu brojiti će Hrvatska koncem godine 2.415.000 duša. Od g. 1880—1890. bili su stanovnički Hrvatske porašli za 293.911. Manji prirast ima se pripisati većem pomoru i većem izseljivanju; premda imade naseljenika 1890—1900. više nego li god 1880—1890.

Ubile ga pčele. Rösken bio lečenik u Halmenhausenu. „Jednog liepog dana bilježio da ulovi roj pčela, al se ove pčele na njega, te ga izbodoše na način, da je lečnik par sata kasnije izdahnuo.

„Pokušaj sve, te ostanu kod najboljega!“ Ova je poslovica svakomu poznata, nu žalibovo riedko se tko nije drži po ujor ravnja; jer inače ne bi bilo moguće, da je još mnogim obiteljima nepoznata vrstnoća, koju posjeduje zrnata kava ponješana sa Kathreinerovom Knippovom sladionom kavom. Izkustvo nakon bezbrojnih pokusava već godine i godine učini, da se pogledom na okus i zdravstveno djelovanje same na ovaj način pravi najbolja i najizvrstnija kava. Nijedna gospodarica, car nije još ovi a ujedno i najjestiniju, te već u stolijedala obitelji onijelu primjesu kave pokusala, ne bi „snjela“ da dalje odgadja, da jednom već pokusa učiniti ovo u korist blagostanja i probitka svoje sivoje, a na umanjenje kućnih potrošaka.

Javna zahvala.

Svima koji jesu blagozvolili me posjetiti, bilo osobno bilo pismeno, prigodom mojeg ustoličenja s ovim izrazujem podpunu zahvalnost. Znadem, da mnogim je stao ovaj posjet samozataj i požrtvovanja, ipak sve potrežće vitezki jesu svladali, zato svima kličem iz dnu srca: do vjive! Živili!

Beli, dne 8. lipnja 1900.

Pop Ivo Sintić,
zupnik.

Listica uredništva i uprave:

F. D. Zenia — Sangaj. Kada Vam je neprimljeno, uplati četvrt kada se brod povrati. Za g. Brigeš slijemo list na glavu poštu u Trst, odakle polazi za Kinu. Pozivat Vama i našim junacima!

Svieće od pčelinjeg voska sa jamčevinom od K 2000

preporučam & svećenstvu, crkvenim upravam i slavnom općinstvu už cijem: kg po K 4-90

Vestene svieće i duplike I austrijski

sastav) — 4-40

Svieće i duplike I (talijanski sastav) — 3-40

Tamjan lacima I — 2-40

grana — 1-20

Površeno plaine za olaro — 2-

Šiveni i stakla za vječno svijeće po običnoj

su cijeni: — Naručbe u vrijnosti od 20 K napred, po

sjajem franko. — Pri točnoj uplati dajem popust od 3%.

Sa odlinom stovanjem

J. KOPAČ,

Ulica sv. Antona 7. Gorica.

Broj 2036.

Natječaj!

U smislu zaključka občinskog zastupstva od 11. junija 1900. raspisuje se mjesto

Občinskoga blagajnika

sa plaćom godišnjih K 1200, platitom u mjeseci antcipalnih obročil, koja će se i povisiti za slučaj dokazane sposobnosti.

Imenovani ima položiti jamčevinu u golovom ili u javnih papirih u iznosu godišnje plaće ili založiti na prvom mjestu nepokretnine dvaput toliko vredne.

Molitljivi imaju dokazati: nepočnost, podpuna sposobnost u blagajnickim poslovcima u hrvatskom kao uđovnom jeziku.

Prednost dati će se onomu, koji se izkaže, da je jurve u istom svojstvu služio ili služi.

Molbe neka se dostave podpisatom do 30. junija o. g.

Občinsko poglavarstvo.

Kastav, 12. junija 1900.

Občinski glavar:

Jelusić.

Rodoljubi!

Kupujte samo Cirilo-Metodijske žigice!

Dobivaju se kod
A. Žnidaršić, Via Sissano 9 u Puli
na debelo i drobno.

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito

pako veleč, gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

Svoj krojački posao na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli, u prvom katku.

U zalihi imade na izbor raznovrstne najmoderne
tkanine za odjeću, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.